

ЧАСОПИСЬ
для
руських родин.
Виходить щодня
крім днів по
недільях і святах.

БУЖКОВИНА

Редакция і адміністрація в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Передплата
10 зр.

Школа волі.

(Лист до товариша на селі.)

Пане брате-товаришу! Коли я став думати над Твоїм політичним листом до мене і над тим, що Тобі відповісти, то й побачив, що моя відповідь може придати ся не лиш Тобі, але й иньшим людям. А що я маю писати статю до „Бужковини“, часу же на приватні довгі листи не маю, то я одною кулею бю двох заяців: подаю Тобі в газеті відповідь а читателям статю. Так ти покладись гарно під смерічку в холодку, подумай на тим, що Тобі пишу, а як що не до ладу написано, то даю Тобі волю розбити мене прилюдно в газеті в пух і прах.

Починаю дивним порівнянем: Руска інтелігенція — то кертиці! „Гавту! Як же можна так маловажити нашу інтелігенцію?“ Позволь, порівняне не таке страшне і понижаюче. Кертиці звірятка дуже пожиточні: они розпорпують землю і нищать велику масу хробів. Там десь, правда, з великої ревности вганяючи за хробаками, підкопають і гарну запашну рожу, але се лиш тому, що на рожах не розуміють ся, тільки на хробаках. Через одно мені кожда кертиця не симпатична, і то так, що я не відважив би ся притулити такого „пташка“ до серця, а то через то, що у того звірятка дуже вузький світогляд... Звісна річ, зродило ся і виросло то невинятко по норах, шниряло по під землю, привикло до темноти, божого сонця не ви-

дало так довго, що тепер на сонце і подивити ся не може...

Ти мені на то замітиш, що годі-ж так про „інтелігенцію“ казати, бо она-ж висока школа кінчила, значить: чогось учила ся і щось знає. А я Тобі на то скажу еретичну думку, з котрою, будши у нас професором, ніколи не поважив би ся виступити, що наші школи, такі як они у нас є, всего учать, але не вчать чоловіка розуму і сильної волі. Они перемінюють голову чоловіка на автомат, з котрого в потребі вискакують сїрники, чоколада, какао, історичні дати, формулки математичні, параграфи, богословські догмати і т. п. але не розум. Зі шкіль виводять ся знамениті автомати, в котрих всего повно а найбільше надії на аванс. Чим повніший такий автомат, тим певніший аванс. А коли не аванс в титулах, то хоч аванс в добробиті. Хліб, хліб, гонори, гонори — і ми в тім дусі діти виховуємо, даємо їх до шкіль, щоби з них там поробили автоматів.

Бо коли школи справді вчать розуму і способу, як жити, то мені в голові не може помістити ся, дячого в суспільнім житю так мало розуму видко, т. е. того розуму, що проявляє ся в поступованю з людьми. Розум побільшив маєток землі в мільони разів — се правда — але проте тільки нужди на землі ніколи не було, як тепер є. В політиці хто сильніший, той і ніби розумніший, бо для всіх закони видає. Що-ж се за розум, що він служить лише богатим та сильним? Возьми на увагу Поляків, Волохів, Малярів і Москалів — як они обходять ся з нами? Кождий зі свого становища поступає з нами

ніби розумно, але всі разом поступають неморально, коли по наших трупах доходят до слави і посїдана. Коли-ж ми мимо гнету, а може саме з причини гнету виробимо в собі щораз більшу відпорну силу, то до катастрофи муєть прийти мимо того „розуму“, який маємо ми і наші противники.

Змагати свідомо до катастрофи, се не є ціль людекости; противно кажемо, що уникнути єї — то ціль всіх. Аби-ж то справді було можливе, то всім крім розуму потрібна сильна воля. Можна бути дуже розумним, а проте нічого не зробити, бо розум то елемент пасивний, а воля — активний. Тому і мудрі нидіють в неволі побідників, тому Сенека гине з рук Нерона.

Я не скажу, що наша інтелігенція (темний люд не входить ту і в рахунок) дуже розумна; все-ж таки у неї розуму більше, як сильної волі. Ухвалюємо-ж не раз дуже розумні резолюції, а не виконуємо їх! Вяжемо ся навіть словом чести в поступованю супротив противника, а не додержуємо слова. Все лихо наше походить передовсім від нашої слабой волі. Нація, в котрій кожда одиниця має сильну волю, не дасть ся взяти в ярмо.

Виходить з того, що нам би доконче потрібно виробляти в собі сильну волю. Воля се прикмета така, що дасть ся скріпити і вправити. Скріпляти і вправляти єї можемо ми самі, — до того не потрібно ніяких шкіль і учителів. „Я хочу, отже живу!“ — треба собі сказати, подібно словам Картезія: „Я думаю, отже єсьм!“ Русини о скільки хотять жити, о стільки живють, але

3)

Вуйко Дорко.

(Оповідане з газицького житя).

(Дальше.)

В найбільшій комнаті, яка була в домі о. Горецького, до гостини уставлено столи в формі підкови. Але господина завчасу зміркувала, що не стане місця для всіх, і казала ще в другій, меншій комнаті поставити два столи, прилежені зі шпихайра, де они довгі літа стояли без пожитку. При сих столах в меншій комнаті заїли веселі молодці, що зараз зложили хор. Вуйко Дорко хотів собі присїсти до них, бо дуже любив єспів і сам троха „потягав“, але Маня, замїтивши се, не дозволила єму.

— Вуйку — каже жартом — твое місце поміж старшими. Ту будуть молоді панічі записати ся, ще й ти готов з ними.

— Не бій ся, Маню — оправдував ся вуйко — я пю дуже мало, бо мені шкодить: зараз спати хочу.

Але послушав своячку і пішов поміж старших. Ті „старші“ не всі були старші від Дорка, наприклад єго три молодші брати, але они були женаті люди, то їх до молодїжи не тягло. А вуйко Дорко все ще чув за собою право, чи-слити ся до молодїжи, отже часто волів това-

риство молодих, між котрими і сам молодїв коли не на тілі, то на душі. Однак ради Мані не хотів не послухати, бо й єї зачислив до сих, що відмолоджували єго душу. Бажав навіть уєїсти собі біля неї і сказав їй се.

— Дуже радо, вуйку, я сама того хочу — відповіла Маня сїдаючи і усміхнувшись додала тихше: — Ти вже певно собі думаєш, що я завзяла ся тобі голову збаламутити. Не бій ся, я не така небезпечна. Я так тільки.

— А най тебе хліб обяєде! — подумав собі пан директор — яка здогадлива! — То ще питане — додав голосно — чи ти змогла би мене збаламутити? Сивий волос! Ти знаєш, що то значить? — і вказав на свою голову.

— А добре було би, щоби ти справив собі яке чорнило та почорнив волосе! — порадила панна Маня. — А вже той іней від сонця може ще розтаяти.

— І сонця такого нема і я вже без претенсій.

— То зле. Трийцять шість лїт — і вже без претенсій! А лице ще молоде як у панни...

— Трийцятьшістьлїтної — додав вуйко. Обоє засьміяли ся.

Почалась гостина, тоасти, єспіви, як звичайно на весїлю. Панна Маня дбала дуже про свого єуєїда і при нягій чаріцї вина, котру забрав ся випити, спитала навіть: — А не буде голова болїти?

— Такої вже слабой голови я не маю — боронив ся вуйко.

— То найиймо ся разом. На здоровле твое, вуйку! Щоб такі вуйки на каміню родили ся!

— Ти знов з комплементами, Маню? Дай же спокій! От небавом почнуть ся танці, гостина вже кінчить ся, іди, приготов ся, може якого хлопця собі вибереш.

— Один лише ту сподобав ся, а більше жаден.

— А то котрий?

— Отсей правник, що промавляв від молодїжи. Ти бачив, який він поважний! А як славно говорив!

— То за молодий для тебе. Правник з третього року. Коли він буде мїг женити ся?!

— Я-ж не кажу, щоб я єго зараз за мужа хотїла; так лише кажу, котрий мені до вподоби.

— Що-ж, чи тобі вже веселі хлопці наїшли?

— Досить мені сих вітрогонів з солодкими словами, а пустими головами. Але, вуйку, пора тобі сказати слово, щоби гості зложили дещо на будову театру.

Вуйко Дорко встав і коротко, але горячо візвав гостей до складки на таку гарну народну цїль. Єго нова братова поставила на стїл піднос, на котрий поспалось щедро і єрібні і паперові гроші. Але панні Мані було сего мало; она взяла піднос, занесла у комнату, де сидїла молодїж і там поклати на стїл. Сказала тільки „складка на театр“ і притім так значучо усміхнула ся,

як вони мало хотять жити, видно з того, що на гнет ворога не відповідають навіть таким протестом, на який стало би їх розуму і засобу, а що гірше навіть у себе дома терплять партію, котра виразно каже: „не хочу життя народу.“ Піддержуючи таку партію в народі, ми тим самим ломимо і так дуже слабу волю народу. Тимчасом, як кажу, не менше, як розуму, потрібно нам сильної волі. А та сильна воля повинна проявляти ся не лише тоді, коли треба наперед іти, але і тоді, коли треба часом вичекати. У своїм, хоч і якім дрібним життю політичним, можемо знайти численні приклади на те, як ми показали свою слабу волю. Правда, що були обяви і сильної волі, але я назвав би їх радше вибухами хвилевої енергії, як наслідком тривкої, вишколеної волі.

Добре буде в нас аж тоді, коли кожний з нас буде міг сказати: „Я можу то досягнути, що хочу.“ Теперішнє зло у нас походить від того, що ми не можемо досягнути того, що хочемо. А не можемо тому, бо в нас сильної волі нема, що ми в собі сильної волі не виробляємо, протинно часто ослабляємо. Але сильною волею можемо лиш то досягнути, що в світовім порядку можливе. Так як справедливо кажемо, що чоловік панує над природою, коли слухає її законів, так само наша воля є всемогуча, коли піддає ся загальній волі. Головою муру не пробеш ані у природи ані у людскости.

Одного лиш не забуваймо, що коли людскости зле, то в ній самій лежить спроможність змінити загальні відносини. Розум повинен іти, як огняний стовп наперед, а за ним кольони волі. Очевидна річ, такі проекти, обчислені на всі народи, переводять ся дуже помалу: але коли-б ми школу волі завели тільки у себе, то досягнули би далеко більше, ніж тепер досягаємо.

На сю тему дало би ся ще більше сказати, але хлопець з друкарні жде, мушу кінчити. Розваж ціле наше народне життя і спитай себе, як у нас кожний Русин з окрема виробляє, а властиво не виробляє

в собі сильної волі, і як ті, що его ведуть, мало дбають, щоби в ній ту сильну волю виробити. Перше треба собі поставити ясно-означену ціль (в нашім випадку добро всеї України-Руси), а відтак для сеї ціли виробляти в народі енергію, сильну волю. Ціль ставляти і сеї „виложити на розум“ суспільности можуть і повинні провідники, тому, що у них надіємо ся більше розуму і знання світового ладу, як н. пр. у чоловіка, що засидів ся літами на селі; але виробляти сильну волю в собі може і повинен кожний сам про себе.

Школа сеї моралі ділить ся на нормальну: в ній вправляй тіло. На середню: в ній пізнавай розум і его прикази, вправляй ся в судженю, що моральне а що не моральне; вишукуй моральні моменти в природі, в історії, в суспільности. І пиши задачі на теми: вибір ціли, розумне обчислене средств, витревалість у виконаню, вправа в увазі, послуху, милосердю, справедливости і зичливости. Вправляй ся у тім всім і пробуй собі відмавляти дечого. обходити ся без не одного і бути терпеливим.

Коли перейдеш ту гімназію волі, тоді можеж вступити на університет волі, де маеш свою волю того навчити:

Знай, чого бажаеш!
Бажай, що знаеш!
Знай, що потрапиш!
Переведи се, що хочеш!
Будь відважний в небезпечности,
Витревалим серед трудностей,
Неподатливим на заманюваня,
Вкінци бажай того, чого всі бажають!

Такі три школи зложім для свого народу, а радше нехай сам собі кожний зложить і в ній учить ся, а тоді не будемо так гірко нарікати на других і на себе — і Ти не будеш писати такого листа до мене, як написав.

Покладись вигідно під смерічку в холодку, прочитай се ще раз, подумай, донконець подумай — і згадай того, що в потї чола в таку спеку се для Тебе написав.

що не один молодець витягнув свої послідні гроші і кинув на піднос. Відтак урадувана вернула зі складкою до вуйка і похвалила ся перед ним, що з неї був би знаменитий езекутор, в що вуйко радо повірив.

По гостині спрятано і винесено столи на двір, заметено, уставлено крісла і ослони під стінами — і почали ся танці. Жиди-музиканти грали, аж струни рвали ся.

Вуйко Дорко, мимо того, що правно зачисляв ся до молодіжи, пішов тепер зі старшими грати віста. Якось не йшла ему гра. Русява дама каро здавала ся ему — не знати чому — панною Манею і він оглядав її, як фотографію. Відтак розлютив ся на себе, що осмілив ся такого страхонуда мальованого порівнувати з гарною своячкою, і зараз видав сю карту. Посидів так собі з-пів години і встав.

— Ні, — каже — якось мені нині карта не йде. Піду подивити ся, як танцюють.

І пішов, усів собі в кутику і дивив ся. Панна Маня танцювала з якимсь питомцем.

В той час в домі о. Горецкого появил ся учитель Іваньський. Перший замітив его Дорків брат, пан молодий. Спитав, чому так спізнив ся, заізнав его зараз з панною Горецкою і поручив її опіці. Пані Горецка доти не втихомирилась, доки не усадила учителя за стіл та не поставила перед ним всяку їду і вино. Іваньський сів і дякуючи, їв та пив, до чого господиня заохочувала его милою принукою. Ему очевидно пильно було когось побачити, бо зривав ся, але не

хотів показати ся для господині нечемним і коштував все, що она подавала.

Тимчасом панна Маня у комнаті, в котрій вели ся танці, замітила вуйка Дорка.

— А, вуйко! — повитала его. — Як же ти собі скромно присів в кутику! Тепер панни вибирають, отже я тебе вибираю до танцю.

— Дай мені спокій.

— Ні, мусиш. Ти мені гарбуза даеш?

Рад-нерад мусів вуйко пригадати собі ріжні „кроки“, котрих за молоду вчив ся і пішов зі своячкою в танець. Не йшло ему се зовсім складно, але Маня потішила его:

— Бачиш, вуйку, танцюеш, як двацятьлітний молодець, а ти вже себе в старці записав, в карти граеш!

— Але як я втомив ся! Аж піт виступив. Ну, вже досить буде з мене! Відвик давно...

— То сідаймо.

Сіли собі на ослоні при стіні.

— Знаеш ти, Маню, сю пісню: „Де ся наші літа діли, літа наші молоді? Пропали, як гомін за горами...“ Не тямлю добре слів, але мильодию памятаю.

— І що з того?

Дорко застановив ся. Справді, і що з того? Минули літа молоді і з тим треба погодити ся. Атже кождому минають...

— Над чим так, вуйку, задумав ся?

— От, щось у голові снує ся! Правда, що то гарно сказано: „Як гомін за горами?“

НОВИНИ.

Чернівці, дня 22. липня 1897.

З бук. кр. ради шкільної. На засіданю з дня 14-го с. м. розширено 1-кл. школу в С. Онуфрі на 2-кл.; системізовано посаду надучительки при 4-кл. дівочій школі в Садатурі; поручено заступництво учителя при школі вправ у Чернівцях мол. учителеви Рафаїлови Кайндлеви; іменовано уч. Олександра Константиновича надучителем у Ватрі-Молдавици, мол. уч. Михайла Газу учителя в Плосьці, стабілізовано мол. уч. Анну Діз в Кімполонзі; вкінци уділено кільком учителям грошеві запомоги.

Ювілейна фундація. Черновецька міська рада рішила на вторковім засіданю основати в нагоди ювілею 50-літнього панованя нашого цесаря чотири безплатні місця в місцевім домі притулку і на руки виділу краєвого дарувати 5000 корон на заклад для невилічних хорих.

Наші сердешні приятелі не можуть чогось успокоїти ся. Тут кричать „Бук. Вѣдомости“, тут знов „Gazeta Polska“, а за ними вторе бідолашна „Buk. Post“ з своїм Мошком. Коли Gaz Polska накидує ся на нас за нашу щирю прихильність для народу, визискуваного всякими панами і підпанками, називає нас за те гайдамаками і т. п. підхлібними титулами — „Бук. Вѣдомости“ уважають се якимсь підступним маневром і базикають, що то мовляв ми так умовили ся з редакцією Gaz. Polsk-oi. Ну, се би була дивачна змова, аби нас лаяли даром. Ледви-ледви притихли сердешні задля „четвертого шулька і тринайцятого снопа“, знов Мошко в Buk. Post кричить „Polizej!“ Спитаєте певно, чого властиво? А того, що ми посміли в 147-ім числі вставити ся за горожанськими правами народних учителів; за те, що після гадки нашої і нашого ш. дописувателя народний учитель повинен не лише в школі дітий научати, але в громадї стати щирим дорадником у всім добрім. Правда, в такім разі не оставали-б ся селяни безпомічні і безрадні супротив всяких затій „добремислячих“ арендарів і підпанків — а се після гадки Мошка значить сіяти незгоду між учителя і громаду! З кожного слова Мошкової статі видно страх перед зростаючою самосвідомістю і самопомочію народу, бо се означає заразом упадок непокліканих опікунів-румунізаторів, котрих боронити є обовязком Мошка. Чи хто здивує ся его лементам? Ми думаємо, що на се можна лише з глузом усміхнути ся. Правда, аби не забути, то мусимо наперед вже заявити,

Було весело, від радістних співів молодечих аж лунало, а тепер уже і гомін прогомнів.

— Може ти, вуйку, поезії пишеш? — жартувала панна Маня, не розуміючи смутку вуйка.

— Колісь писав, ще в гімназії, а тепер і одного верша не склею. Проза життя...

— Чи жите справді таке трудне? Мені дома так добре — і хоч я знаю, що люди бідують, та дуже часто забуваю про се.

— Жите справді трудне. Зацвите за молду, як корч рожі, а ту і приморозок і спека і буря пообривають помалу листки, звялять квітки, галузки — і не отямниш ся, коли з того всего остане ся сухий корч.

— Котрий на другий рік може знов зацвисти — додала панна Маня.

— Зацвисти може, та вже не так, як перше, коли галузе було здорове. Впрочім, правду тобі кажу, я не знаю й досі, як на жите дивити ся. Раз здає ся веселе, другий раз сумне... Одно лиш правда, що по розчарованях дуже трудно прийти до себе.

— А ти мав які розчарованя? Правда, я сама знаю одно.

— Як мене прогнали з семинарії?

— Так.

— Ох, боїло се мене тоді. Ніхто не зрозумів чоловіка, не навчив... Прогнали і роби собі, що хоч! Думали, що то добрий спосіб поправи. А я лиш старав ся пізнати все, читав і се і те, бо й як-жеж можна щось судити, не пізнавши?

що після нашого переконання повинні „Бук. В-домости“ сю статю Мошка дословно передрукувати, бо gleich und gleich gesellt sich gern.

З руских гімназій. До рускої гімназії у Львові вписало ся було на 1896/7 рік шкільний 434 учеників, а в наслідок змін в протягу року класифіковано 395 учеників. З того одержали: перший ступень з відзначенем 39 (о 11 більше як минушого року), ступень перший 270, другий ступень 24, третій 14, поправку 45, а іспит доповнюючий дозволено зложити 2 ученикам. — Молодіж, як видимо, учила ся пильно, класифікація випала відповідно до загального числа учеників. — Рівнорядні відділи були в класах: I-й, II-й, III-й і V-й. — В класі I-й був 1 ученик роджений в році 1879, а 14 в році 1886; в VIII-й класі найстарший родив ся в році 1868, а 7 в році 1879. Після стану родичів або опікунів були зміж вписаних учеників синами або пупілями: селян або маломіщан-рільників 175; священників 125; учителів народних 34; урядників державних 25; листосносів, возних і стражників огневих 19; ремісників 18; учителів шкіл середних 13; урядників міських і офіціалістів; приватних 10; дяків 9; адвокатів, нотарів і лікарів 7; властителей реальности 4; зарібників 3; властителей дїбр і військових по 1. Всі ученики з виїмкою одного римо-кат. були греко-католики. На науку язика польского ходило 320 учеників. — В переміській гімназії, було з початком шкільного року вписаних 361, а прикінці року класифіковано 334. З них одержали першу класу з відзначенем 43, першу класу 231, поправку з одного предмету 22, другу класу 25, а третю класу 13. З сих чисел видно, що класифікація випала взагалі задовольно, бо число злого поступу в порівнянню мале. В тім заслуга учеників самих, котрі совістно сповняли свій обовязок, а також учителів, що старанно займали ся повіреними їм учениками. Наймолодший ученик I-ої класи мав 11 літ, а найстарший в VIII-й кл. 24 літ. Після стану родичів взагалю опікунів було учеників священників 91, урядників 21, народних учителів 31, міщан і ремісників 55, селян 128, слуг 4, а дітий зарібників 4.

В що переводять ся наші галицькі „обеднителі“ в Росії. Англійський „Daily Mail“ подає таку характеристичну допись з Петербурга: Перестав тут виходити загально читаний журнал „Русь“, видаваний через Гайдебурова. З початку думали, що се стало ся з фінансових причин, але показало ся небавом, що „Русь“ упала через співробітника Дрогомирецького, що підписував ся яко одвічальний редактор. Отже той Дрогомирецький, родом Галичанин, був простим шпігуном поліційним, котрий втиснув ся лише по то до „Руси“, щоби в легкий спосіб можна доно-

сити поліції о випадках і змаганнях в публіцистичних кругах. Діставав за се около 10.000 зр. річно. Довідав ся о тім Гайдебуров і сейчас нагнав від себе Дрогомирецького. Тоді Соловев, начальник центральної цензури, дав Гайдебурови до зрозуміння, що если шпігуна задержить, то буде користувати ся взглядною свободою друку, в противнім разі вічні цензурні закази приведуть его до руйни. Гайдебуров волів завісити видавництво, як працювати на спілку з шпігунном.

Голосний процес против адютанта болгарского князя, Бойчева, і его спільників, префекта поліції Новіліча та жандарма Василева, о замордоване любовниці Бойчева, співачки Анни Сімон, розпочав ся в Софії уже вчера. Акт обжалованя готовий. Всі три обжаловані о непосредну чинну участь в убійстві, а прокуратор вносить для них кару смерти. Бойчев вправді заперече всему і подає, що він критичного дня находив ся в палаті кн. Фердинанда і був при обіді двірським, але товариші его зізнали, що Бойчев був на місці убійства і wraz з жандармом Василевом кинув Сімонову в Маріцу. Василев каже притім, що Бойчев перед удешенем Анни відкликував ся на розказ кн. Фердинанда, а за поміч в убійстві виставив ему тратку на 3.000 франків яко винагороду. Вийшло також на яву письмо Бойчева до Новіліча, в котрім Бойчев учить свого товариша, що він має подати до журналів, як би случайно праса заговорила про сю пригоду. До розправи покликано 47 свідків. Дитина Анни ховала ся доси у Болгарки Іванової, хоть їй ніхто не платив за удержане. Одначез на днях австро-угорський консул відослав дитину до Пешту, під опіку сестер милосердя.

Міністер бар. Гавч старає ся на кождім кроці з'єднати собі симпатії роздражених Німців. Се він вважає дуже потрібним, бо ану-ж удасть ся ему стати наслідником гр. Баденіого, то тоді придадуть ся ему Німці. Гадав биць, що коли в раді державній є славянська більшість, то такі штучки вже неможливі, але бар. Гавч таки відважив ся на таке. Отже передо всім завдав стусана Словінцям і Полякам. Тяжко виборену словінсько-німецьку низшу гімназію в Цілеї звіє цілком, а польській гімназії в Тішині не надав права публічності. Тепер знов зазнали подібної „прихильности“ від бар. Гавча черновецькі Русини-унїяти. Тому що місцева гр. кат. церков парохіяльна занадто мала, старають ся парохіяни о будову нової, більшої церкви вже від кількох літ. Справа ішла наперед дуже помалу, але з тяжкою бідою вже були і плани готові і черновецька міська рада дарувала місце під будову, під услівем, що плян будови

буде їй предложений до апробати — всі вже думали, ось-ось зачне будувати ся нова гр. кат. церков, аж тут міністер Гавч, найбільший „прихильник“ Славян в міністерстві Баденіого зробив несподіванку і заявив, що не може прийняти тої даровизни під таким услівем! Tableau! Рада міська приняла сю заяву до відомости і не думає дальше накидати ся своєю жертволюбиво-стю. А тепер мале питане: відки возьмуть новий ґрунт під будову гр. кат. церкви в Чернівцях? Чи доходить своєї справи дальше в горі чи махнути на все рукою?

Німці не жартують і метять ся навіть на урядниках поліційних, коли єї не йдуть їм на руку. І так в місті Хебі (Егер) Німці, розярені звісною забороною віча, виповіли кільком урядникам поліційним мешканя, а реставратор, у котрого харчував ся п. к. староста, виповів абонамент старості і тим урядникам, котрі в день заборони віча помагали старості в его урядованню. — Знов же в місті Паряппо, де сими днями почав ся був процес против Хорватів за вибори до ради державної, італійські реставратори не дали обіду оборонцям д-рам Ляїнії і Вольфови — отже оборонці удали ся до трибуналу з прошенем, щоби розправу против Хорватів відложити, бо оборонці не гадають умирати смертию голодовою. Трибунал, бачучи критичне положене оборонців, розправу відложив.

Покарана бундючність. В Перемишли переходив сими днями поручник уланів барон Бр. попри баталіон піхоти, котрим командував архикнязь Леопольд Фердинанд. Офіцери кавалерії уважають себе за щось вишого, отже бар. Бр. зневажливо поздоровив офіцерів піхоти. Роздражений сим архикнязь підійшов до него і звернув его увагу на таку нетактовність. Бр., замість признати ся до вини, назвав свое імя і визвав на поединок незнамого ему архикнязя; сей назвав свое імя і поки-що справа на тім скінчила ся. Що далі буде, ще не знати.

Паперові кульки. Найновішим здобутком військової техніки є паперові кульки з поволокою із алюмінію. Винайшов їх якийсь французький офіцер. Кульки тоті мають мати се за собою, що будуть ранили а не вбивати, бо рани від них будуть гладкі, не пошарпані, легкі довилічення. Головна їх ціль: не убивати, а унеможливлити вояка до дальшої борби.

Дрібні вісти. Фінансовий прокуратор в Чернівцях др. Євгеній Зубрицький одержав похвалу за свою хосенну урядову діяльність. — В Курську повіла одна селянка близнят, що в крижах зрослі. Близнята здорові і добре віджилені. Лікарі заявили, що операція неможлива. — В Єгипті найшли Англійці старинний папірус з грецьким текстом з науки Христової. — В селі Люччи ряшівського повіту посварили ся брати Януші о покїє трави, при чім молодший, малолітний ще Януш вбив старшого брата. — В понеділок вечером переїхав вечірний поспішний поїзд між стациями Станіславовом і Єзуполем 10-літнього сина будника Сеїна. — В Розділью на Горішнім Шлеску завалив ся фабричний комин на 150 егіл високий і убив богато осіб, а ще більше ранив. — В Сас на Угорщині убили 12 і 13-літний хлопць півтретялітню дитину, щоби забрати собі малий візочок, котрий молоденьким убійникам дуже оподобав ся.

Телеграми „Буковини“.

З дня 22-го липня 1897 року.

Відень. На зборах долішно-стирських Словінців ухвалено резолюцію, в котрій каже ся, що знесенє словінської гімназії в Цілеї є тяжкою кривдою і образою словінського народу. Взиває ся всіх послів словінських, щоби взяли ся енергічно до оборони прав свого народу. Словінці не приймуть перенесення гімназії до иньшої місцевости. Опісля вибрано комітет, котрий має зайняти ся скликанем всенародного віча словінського.

Дорка, педантично поскладані в его бюрку дома, найшов би там в окремії куверті кільканайцять листів, писаних жіночою рукою, а в листах сухий букетик цвітів. Давна історія, ще з часів теології! На третім році пізнав був одну панночку, вже собі писали в листах „ти,“ аж ту Дорко мусів покинути семинарію, а его суджена, без найменшої романтичної розпуки, вийшла зараз за другого замож. Дорко — що-ж він? мусів піддати ся доли. Та боліло се его, так боліло, що під тягарем туги зложив був раз елегію, повну нескazanого смугку. Тепер ся елегія, листи і букет лежать собі спокійно в бюрку, не тикані від довгих літ рукою Дорка. На що й згадувати минувшину? Его колишня суджена має вже сина в гімназії. Дорко бачив его кілька разів: гарний хлопчина, зовсім у маму вдав ся...

Мимоволі, розповідаючи Мани свої розчарованя, нагадав собі він і сю пригоду і так притім задумав ся, що й не звернув увагу, як Манишком відійшла собі. Оглянув ся: єї вже не було в комнаті, але за те перед собою побачив Іваньського.

Осип Маковей.

(Дальше буде).

— А більше розчаровань ти не мав?
— Ще й кілько, моя Маню! — говорив Дорко розжалобленим голосом. — Розваж лише; я мусів жити у Відни, а не мав з чого; скінчив агрономію, а посади не дістав; опинив ся сам безпомічним, а другим мав помагати — ет! дурниці! Нині весіле, що ми будемо свої жалі виводити?

Але панні Мані зовсім ті жалі не були скучні. Лице єї свідчило, що она їх глибоко відчувала і се мовчане єї по словах Дорка говорило більше, ніж багато слів.

— Ми, дівчата — промовила она по хвили — нераз завидуємо мужчинам. Думаємо, що справді їм тільки жите, а ту придивити ся їх боротьбі щоденній, аж страх бере, хоч наша доля також не цвітот маена...

— Знаю, знаю, Маню.

Вуйко Дорко спер руки на коліна і вдивив ся в землю. Музыка грала, а пара за парою йшла, зачіпаючи часом і Дорка і Маню, бо хата була за тісна.

Що такого, що панови директорови так приємно розмавлати зі сволячкою Манею? Розмавлав би, балакав би до самого рана. І випив нині понад свою звичайну міру, а таки ще спати не хоче і не нудить ся. Але... але пан директор таки не зовсім щирій. Говорив, які мав розчарованя, а про одно таки не згадав. А не було оно таке маловажне, щоби про него можна забути. Як би так хто міг переглянути папери

Будапешт. Завдяки наступившому порозумінню між правительством більшістю а опозицією в угорській соймі ухвалено в понеділок правительством проект закону о преміях від цукру. Головна точка спору, §. 19 проекту буде відосланий назад до комісії правничої.

Париж. Парлямент прийняв майже одногласно проект закону о безпосередних податках.

Петербург. Дотеперішній амбасадор в Штотгольмі Зиновев перенесений до Царгорода, Нелідов з Царгорода до Риму.

Льондон. Бюро Райтера доносить з Царгорода, що вийшло розпоряджене султана, котрим потверджує ся управильнене границі греко-турецкої.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень
у Львові в домі „Просвіти“ Ринок 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне, обезпечає будинки, скот, господарські знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкідливих вогнів за можливо найнижшою оплатою.

Дністер розпочав п'ятий рік своєї діяльності. Фонди „Дністра“ після закінченя рахункових з днем 31-го грудня 1896 виносять: фонд основний 50.000 зр., фонд резервовий 54731 зр. 04 кр., резерва премій 34737 зр. 03 кр., разом 139468 зр. 07 кр.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі. В 4-х літах виплатив „Дністер“ 1176 відшкодовань в сумі 309.147 зр. 69 кр.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливих комбінацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квіти в рускій мові.

Зголошеня о уділене агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

КОНКУРС.

Виділ „Народного Дому“ в Чернівцях пошукує для бурси від 1. л. вересня с. р.

УПРАВИТЕЛЯ

для надзору над питомцями бурси

і

ГОСПОДИНЮ

що подавала би питомцям харч разом з опалюванем, освічуванем і чищенем комнат та пранем білизни.

Термін для зголошуваня до кінця липня с. р. — Близні услівя в „Народнім Домі“ (улиця Петровича 2.) щодня від 6—8 год. вечером.

Хто хоче мати добру і дешеву МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як всюди, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обелужу Вас по братньому

З поважанем

В. Данилевич,
машинет у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. зелізанчій (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Для панів учителів!
INSPECTIONSBERICHT,
Jahresausweis
і Шкільні повідомленя
(Schulnachrichten)
є на складі
в друкарні „Рускої Ради.“
Просимо о замовленя.

ДРУКАРНЯ „РУСКОЇ РАДИ“ в Чернівцях.

Перша на Буковині

РУСКА ДРУКАРНЯ в Народнім Домі

при улиці Петровича ч. 2.

приймає всякі роботи друкарські в мовах рускій, польскій і німецькій.

ДОБІР БУКВ ВЕЛИКИЙ.

Роботи виконує ся скоро, солідно і дешево.

Русини! удавайте ся з роботами до своєї рускої друкарні!

ПОЇЗДИ ЗЕЛІЗНИЦЬ

від дня 1-го мая 1897 після часу середно-європейского.

відходять з Чернівців					приходять до Чернівців							
до Неполоківців, Снятина, Львова, Відня	819	854	1232	404	1025	з Відня, Львова, Снятина, Неполоківців	1128	320	757	811	619	
до Глібоки, Гадікфальви, Гатни, Іцкан і Бурдуженів	1148	351	832	—	635	з Бурдуженів, Іцкан, Гатни, Гадікфальви, Глібокої	—	809	1212	350	1000	
до Садагури, Бояна, Новоселці	645	430	—	—	—	з Новоселиці, Бояна, Садагури	—	1113	950	—	—	
з Глібоки					до Глібоки							
до Карапчева, Сторожинця, Бергомету, Межибродів	814	535	—	—	—	з Межибродів, Бергомету, Сторожинця, Карапчева	635	1037	800	—	—	
Перший поїзд іде на шляху Бергомет, Межибродів від 1-до марта до 3-го вересня що вівторка і п'ятниці.					Перший поїзд іде на шляху Бергомет Карапчів тільки в понеділок; другий поїзд на шляху Бергомет-Межибродів тільки від 1. липня до 31. вересня що понеділка і четверга; третій поїзд не іде в понеділок.							
з Гадікфальви					до Гадікфальви							
до Радівців	610	1003	228	612	805	з Радівців	542	855	115	550	747	
з Гатни					до Гатни							
до Качики, Турагумори, Вами і Кімполонгу	1010	201	—	—	—	з Кімполонгу, Вами, Турагумори, Качики	1258	625	—	—	—	
з Іцкан					до Іцкан							
до Сучави	327	630	1009	216	718	зі Сучави	442	842	130	630	837	
з Вами					до Вами							
до Рус-Молдавиці	346	647	913	1132	250	з Рус-Молдавиці	842	1259	204	322	545	905
Поїзди ідуть від часу до часу. Розвідати можна на стациях Вами, Драгоша і обох Молдавицях.					Поїзди ходять від часу до часу. Розвідатись можна на стациях Вами, Драгоші і обох Молдавицях.							
з Карапчева					до Карапчева							
до Чудина н. С.	854	1007	615	—	—	з Чудина н. С.	555	555	—	—	—	
Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка, нічний кожної днини.					Перший поїзд іде що понеділка, другий з винятком понеділка.							

□ поїзди поспішні; * поїзди особові; без знаку поїзди мішані. Час середно європейський іде о 46 минут пізніше від черновецького часу; нічний час рахує ся від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано і зазначає ся підчеркнем минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Хромовського.

За редакцію відповідає Осип Маковей.